

Proposition: Medlemskap i LiV för volontärer

Bakgrund - hur ser medlemskapet inom LiV ut?

Läkare i Världen hade 239 medlemmar registrerade i medlemsdatabasen¹ vid utgången av 2022. Intäkterna av medlemsavgifter uppgick under fjolåret endast till 5811 kr, då enbart 24 personer betalade sin medlemsavgift. Övriga medlemmar var volontärer som efter ett årsmötesbeslut 2019 fått ett första år som medlemmar kostnadsfritt. Tittar vi på trenden för organisationen under de senaste fyra åren är det en negativ utveckling sett till både intäkter och medlemsantal, se tabell nedan.

År	Medlemsavgift	Intäkt från medlemsavgifter	Antal betalande medlemmar	Antal medlemmar med gratis medlemskap	Totalt antal medlemmar
2019	200 kr	14 800 kr	74	—	74
2020	200 kr	12 200 kr	61	100	161
2021	200 kr	10 500 kr	52	129	181
2022	240 kr	5811 kr	24	130	154

Sett till såväl absoluta tal som i jämförelse med andra organisationer har LiV således en väldigt liten medlemsbas och därmed utgör även intäkterna från medlemsavgifterna en obefintlig del av de totala intäkterna. I Läkare i Världen har de flesta medlemmar de senaste åren betalat sin avgift som en årlig engångssumma, detta pga av tidigare tekniska problem kopplat till autogiro. Sedan organisationen bytte bank under 2022 har vi dock fått igång autogirogivet igen och det är medlemskap via autogiro som vi utgår ifrån som norm i diskussionen om det fortsatta medlemskapet.

¹ På grund av byte av medlemsregister finns det ett antal medlemmar registrerade i databasen som inte har betalat medlemsavgift under 2022 men som inte heller är registrerade som så kallade gratismedlemmar. Dessa har fått påminnelse om att betala medlemsavgiften 2023 och ska om medlemsavgift inte erhålls rensas bort ur systemet. Därav diskrepansen jämfört med siffran i tabellen.

Läkare i Världen har istället för en stor medlemsbas ca 500 volontärer knutna till organisationen. I dagsläget är processen för att bli volontär inom organisationen skild från den att bli medlem. Således var länge - och är fortfarande - majoriteten av alla volontärer inte medlemmar. I samband med den förändring som infördes 2019 med ett års gratis medlemskap för volontärer var förhoppningen att nya volontärer i högre utsträckning skulle välja att bli medlemmar och att de sedan skulle bli kvar som betalande medlemmar efter det första kostnadsfria året. På grund av flera skiftande gällande medlemsregister de senaste åren, liksom tekniska problem med autogiro, har det varit svårt att följa upp och dra definitiva slutsatser kring om den effekten uppnåddes. Siffrorna ovan talar dock för att så inte är fallet, då antalet betalande medlemmar stadigt sjunkit under de senaste åren, medan antalet icke-betalande medlemmar varit relativt konstant.

Det vi kan konstatera med viss säkerhet är dock att nedgången förmodligen har flera orsaker. En var att vi tappade de autogirogivare som på grund av de långvariga problemen kopplade till dragningar med autogiro försvann när vi sedan bytte system och det nya systemet inte var kompatibelt med autogiro. Ett annat skäl är sannolikt pandemin som ledde till en ansträngd ekonomisk situation för många människor. Under 2022 kan även de ökade levnadskostnaderna i Sverige ha bidragit till att fler valt att se över och avsluta sina medlemskap i olika organisationer.

Synen på medlemskap och volontärskap hos LiV

I dagsläget finns alltså inget krav på att volontärer ska vara medlemmar i organisationen. För nya volontärer ställs dock alltid frågan om de vill bli medlemmar kostnadsfritt under första året i samband med att volontärkontrakt skrivs.

Det har tidigare ibland funnits en oro kring att ett automatiskt medlemskap skulle avskräcka folk från att bli volontärer. Styrelsen har omprövat denna syn och vill nu argumentera för att medlemskapet är ett avgörande sätt att stötta en organisation på. fördelarna för en organisation med att ha många medlemmar är flera:

1. Det leder till ökade regelbundna intäkter, särskilt förutsatt att de ger via autogiro. Detta då gåvan ofta överstiger summan för själva medlemskapet och därutöver innebär att det krävs ett aktivt beslut för att avsluta medlemskapet, snarare än att ett avslutat medlemskap kan vara en följd av att man glömt betala sin medlemsavgift.
2. Det ökar chanserna att bli beviljade en rad statliga medel, då bidragsgivare ofta ser höga medlemsantal som önskvärt.

3. Det ger tyngd till organisationen i t ex påverkanssammanhang att kunna säga att man representerar en stor medlemsorganisation.

Utmaningen för LiV i dagsläget är dock att vi i princip inte har någonting att erbjuda våra medlemmar utöver möjligheten att påverka organisationen vid våra årsmöten. Då medlemskap inte krävs för att bli volontär, är steget att bli medlem heller inget som folk måste ta för att engagera sig hos oss.

Styrelsen menar att processen borde bli den omvända. Därmed behöver vi också förändra synen på medlemskap och volontärskap så att dessa två är tydligt förenade. Medlemskapet bör ses som vägen in i organisationen, det första steg den människa tar som på något sätt vill stötta vår verksamhet. Därefter kan medlemmen välja om hen känner sig nöjd med att bidra ekonomiskt till verksamheten med minst 20 kronor per månad, eller om hen också önskar att engagera sig mer aktivt. I det läget kan vi erbjuda våra medlemmar ett volontärskap med flera olika möjligheter beroende på vad som passar personen i fråga. Den volontär som kanske inte har möjlighet att fortsätta sitt engagemang som volontär eller som söker nya former för sitt engagemang, har då också en naturlig anledning att bli kvar i organisationen. Kanske genom att ta steget till att bli aktiv i styrelsen, kanske genom att kliva av sina uppdrag och under en tid välja att öka sin gåva ekonomiskt istället.

Denna tågordning är norm i många andra organisationer som också erbjuder olika möjligheter att engagera sig och skulle således inte innebära att LiV stack ut negativt, tvärtom är det ovanligt att göra som vi gör idag, med en åtskillnad mellan medlemskap och engagemang. Styrelsen menar vidare att tröskeln på 20 kr per månad får anses vara så låg att den inte bör ha en avskräckande effekt för den som vill engagera sig i organisationen. Dessutom skulle medlemskap som förutsättning för engagemang hos oss innebära att medlemskapet fick en större innebörd och mening.

Förslag

Då vi har ett antal volontärer som nyligen beviljats fritt medlemskap och en majoritet som inte är medlemmar alls, skulle en förändring likt denna innebära att vi förlorade en massa volontärer om vi införde förslaget med omedelbar verkan. För att undvika det föreslår styrelsen därför att denna förändring börjar gälla med start 1 januari 2024. Det skulle ge kansliet gott om tid att vidta de åtgärder som krävs för att nå ut till volontärerna och informera om förändringen och kommunicera fördelarna för dem och för organisationen med nyordningen.

Årsmötet föreslås besluta

att medlemskap i Läkare i Världen krävs för att bli volontär,

att förändringen träder i kraft 1 januari 2024,

att följande ändring i § 3 i stadgarna införs:

§ 3 Medlemskap

*Medlemskap i MdM Sverige är öppet för alla som ställer sig bakom organisationens syfte. För att ansöka om medlemskap betalas medlemsavgiften. Medlem är en person som anmäler medlemskap och betalar medlemsavgift. Medlem som inte har betalt avgift för året betraktas som en passiv medlem och tas bort ur medlemsregistret om inte medlemsavgift betalas följande år. **För att bli godkänd som volontär i organisationen krävs att medlemsavgift erlagts.** Föreningens årsmöte kan utse personer som synnerligen gagnat föreningen eller dess syfte till hedersmedlem.*

Medlem som motverkar föreningens syfte eller på annat sätt skadar föreningen kan med omedelbar verkan uteslutas från organisationen genom styrelsebeslut, beslutet ska därefter bekräftas av årsmötet.